نام و نام خانوادگی: .....
مقطع و رشته: دوازدهم (ریاضی و تجربی)
نام پدر: .....
شماره داوطلب: .....
تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
امتحانات **نیم سال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۴-۱۴۰۵**
www.sarayedanesh.com
**۰۲۱-۲۹۳۶**

نام درس: ادبیات فارسی۳
نام دبیر: آناهیتا احمدخان
تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶
ساعت امتحان: ۰۸:۳۰ صبح/ عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

| | | |
|---|---|---|
| نمره به عدد: نمره به حروف: | نمره تجدید نظر به عدد: نمره به حروف: | محل مهر و امضای مدیر |
| نام دبیر: تاریخ و امضا: | نام دبیر: تاریخ و امضا: | |

| ردیف | سؤالات | بارم |
|---|---|---|
| ۱ | معنی لغات مشخّص شده را بنویسید.<br>الف) گر بشکنم این عهد غرامت بکشم<br>ب) سه مرکب دارم بازبسته. | ۰/۵ |
| ۲ | برای معنای«حالت از خودرَستگی و به معشوق پیوستن» در کدام گزینه واژه‌ای مناسب یافت می‌شود؟<br>الف) هر که عاشق نیست، خودبین و پرکین باشد و خودرای بُوَد. عاشقی بی‌خودی و بی‌رایی باشد.<br>ب) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده. | ۰/۲۵ |
| ۳ | واژهٔ «غایت القصوی» در عبارت «گمان می‌کند به غایتُ القُصوای مقصود خود رسیده است.» به معنای«کمال مطلوب» به کار رفته است؟<br>الف) درست ب) نادرست | ۰/۲۵ |
| ۴ | در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آنها را بنویسید.<br>«غریق بحر خدا، صور و شیون، داروغه و محتسب، اساس تزویر، ثواب و درست، منسوب و وابسته، متاع و فرمانروا، بزم و ضیافت، صباح و پگاه، تجلّی و قرب، فقیر و غنی، قربت زندان شهر، نشئهٔ خوب اسرا» | ۱ |
| ۵ | در کدام عبارت غلط املایی مشهود است؟ اصلاح کنید.<br>الف) سواحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواحی عالم است. جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.<br>ب) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده. | ۰/۵ |
| ۶ | املای درست را انتخاب کنید.<br>الف) سالها پیش، مردی فیلسوف و فقیه که در (حوضهٔ/ حوزهٔ) درس مرحوم حاجی ملّا هادی اسرار مقامی بلند و شخصیّتی نمایان داشت.<br>ب) ایزد تعالی در او نظر نکند. بازش بخواند باز (اعراز/اعراض) کند بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند حقّ سبحانه و تعالی فرماید. | ۰/۵ |
| ۷ | در کدام گزینه واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوا دارد؟<br>الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست<br>ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق | ۰/۲۵ |



www.amoozeshmelli.com

| | | |
|---|---|---|
| ۸ | در مصراع اول بیت «چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان  چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان»: نوع حذف و بخش حذف شده را بنویسید. | ۰/۵ |
| ۹ | با توجه به بیت « هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش  بازجوید روزگار وصل خویش» به سوالات پاسخ دهید.<br>الف) جملهٔ «هسته یا پایه» را بنویسید. .....<br>ب) نهاد جمله «هسته» کدام است؟ ..... | ۰/۵ |
| ۱۰ | نقش کلمات مشخّص شدهٔ عبارت و مصراع‌های زیر را بنویسید.<br>الف) گفت: والی از کجا در خانه خمّار نیست؟  ب) بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است | ۰/۵ |
| ۱۱ | فعل «نیست» را از نظر کاربرد معنایی در دو مصراع زیر بررسی کنید.<br>الف) در عشق کسی قدم نهد کِش جان نیست  ب) آتش است این بانگ نای و نیست باد | ۰/۵ |
| ۱۲ | در عبارت « همه معرفتی محبّت نباشد. پس اوّل پایه، معرفت است و دوم پایه، محبّت و سیُم پایه، عشق»:<br>الف) اولین «ترکیب وصفی» را مشخّص کنید؟<br>ب) نوع «و» پایانی چیست؟<br>ج) زمان دقیق فعل «نباشد» را بنویسید. | ۰/۷۵ |
| ۱۳ | در کدام گزینه جمله‌ای با اجزای«نهاد+ مفعول+ مسند+ فعل» یافت می‌شود؟<br>الف) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد.<br>ب) در زیر آن، روحی را که در این تلقّی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید. | ۰/۲۵ |
| ۱۴ | در عبارت «پس از او عموی بزرگم که برجسته‌ترین شاگرد حوزهٔ ادیب بزرگ بود، پس از پایان تحصیل فقه و فلسفه و به ویژه ادبیات، باز راه اجداد خویش را به سوی کویر پیش گرفت»؛<br>الف) دو نوع وابستهٔ وابستهٔ متفاوت بیابید و نوع آن را بنویسید.<br>ب) یک نقش تبعی مشخص کنید. | ۰/۷۵ |
| ۱۵ | با توجه به عبارت «هر گاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم ناله‌های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم.» به سؤالات پاسخ دهید:<br>الف) به چه موضوعی تلمیح دارد؟<br>ب) «مشبّه» دومین تشبیه را مشخص کنید. | ۰/۵ |
| ۱۶ | آرایهٔ مشترک ابیات «الف و ب» و «ج و د» زیر را بنویسید. (به جز مراعات نظیر، تشخیص و واج آرایی)<br>الف) در عالم پیر هر کجا بُرنایی است  عاشق بادا که عشق خوش سودایی است<br>ب) تو قلب فسرده زمینی  از درد ورم نموده یک چند<br>ج) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب  تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند<br>د) تو مشت درشت روزگاری  از گردش قرن‌ها پس‌افکند | ۰/۵ |
| ۱۷ | آرایه‌های مرتبط هر بیت را به آن وصل کنید. (یک بیت و یک آرایه اضافی است)<br>الف) تا چشم بشر نبیندت روی  بنهفته به ابر، چهر دلبند — یک) اسلوب معادله<br>— دو) استعاره<br>ب)شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی  آشنایان را در ایّام پریشانی بپرس — سه)حسن تعلیل | ۰/۵ |



www.amoozeshmeli.com

| | | |
|---|---|---|
| ۱۸ | برای هر بیت دو آرایهٔ غیرتکراری بنویسید. (به جز مراعات نظیر و واج آرایی)<br>الف) نشاط غربت از دل کی برد حب وطن بیرون/ به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم<br>ب) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد. | ۱ |
| ۱۹ | آرایهٔ درست را انتخاب کنید.<br>الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (تضمین- تلمیح)<br>ب) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند (تشبیه - استعاره) | ۰/۵ |
| ۲۰ | درست یا نادرست بودن عبارات زیر را از نظر تاریخ ادبیات مشخّص کنید.<br>الف) کتاب «تمهیدات» اثر منثور عین القضات همدانی است. (درست/ نادرست)<br>ب) «تذکره الاولیا» را عطّار نیشابوری به نثر نوشته است. (درست/ نادرست)<br>ج) پدیدآورندهٔ دو اثر «فیه ما فیه» و «مثنوی» یکی است. (درست/ نادرست)<br>د) کتاب «قصّهٔ فرهاد شیرین» در زمینهٔ ادبیات پایداری نوشته شده است. (درست/ نادرست) | ۱ |
| ۲۱ | بیت‌های زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟<br>الف) ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز .....<br>یک) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران دو) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران<br>ب) ..... دیوار زندگی را زین‌گونه یادگاران<br>یک) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دو) بازآ که در هوایت خاموشی جنونم | ۰/۵ |
| ۲۲ | مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.<br>«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی .....» | ۰/۵ |
| معنی و مفهوم عبارات و ابیات شماره ۲۳ تا ۳۶ را به نثر روان بنویسید. | | |
| ۲۳ | بر خلاف حال، پامان به ده باز بود و در شهر، دست و پاگیر نشده بودیم | ۰/۵ |
| ۲۴ | همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم | ۰/۵ |
| ۲۵ | واصفان حلیه جمالش به تحیّر منسوب که ماعَرفناک حقّ مَعرفتک. | ۱ |
| ۲۶ | در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت | ۰/۵ |
| ۲۷ | آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد | ۱ |
| ۲۸ | عشق به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید. | ۰/۵ |
| ۲۹ | مفهوم مشترک عبارت « و حتّی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد و زبان گویای خدا می‌شود.» را با شعر زیر از سهراب سپهری بنویسید.<br>«من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیره الحرام علف می‌خوانم / پی قد قامت موج» | ۰/۵ |
| ۳۰ | منظور از بخش‌های مشخص شده چیست؟<br>«تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضماد کردند» | ۰/۵ |
| ۳۱ | مفهوم کلی عبارت «چون حق تعالی بنده‌ای را گُزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی آنک آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.» چیست؟ | ۰/۵ |



www.amoozeshmelli.com

| | | |
|---|---|---|
| ۳۲ | مفهوم مشترک عبارت «چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» را با بیت زیر بنویسید.<br>«هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای» | ۰/۵ |
| ۳۳ | مصراع دوم بیت زیر به کدام موضوع اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟<br>«گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» | ۰/۵ |
| ۳۴ | بیت زیر بیانگر کدام مضمون عصر مشروطه یا بیداری است؟<br>«فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی» | ۰/۵ |
| ۳۵ | مفهوم کلی عبارت زیر را بیان کنید.<br>«سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید.» | ۰/۵ |
| ۳۶ | مفاهیم مرتبط ابیات را انتخاب کنید. (یک مفهوم و یک بیت اضافی است)<br>الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟<br>ب) نی، حدیث راه پرخون می‌کند قصّه‌های عشق مجنون می‌کند<br>ج) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است، روزش دیر شد<br>یک) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق<br>دو) ساری و جاری بودن عشق در هستی<br>سه) دشوار و پرخطر بودن راه عشق | ۰/۵ |
| صفحهٔ ۴- موفق باشید | | |

جمع نمرات: ۲۰

www.amoozeshmelli.com

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحدفلسطین
**کلید** سؤالات نیم سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴
www.sarayedanesh.com
021-2936

نام درس: ادبیات فارسی۳
نام دبیر: آناهیتا احمدخان
تاریخ امتحان: ۰۶ / ۱۴۰۴/۱۱
ساعت امتحان: ۰۸:۳۰صبح/ عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

| ردیف | راهنمای تصحیح | محل مهر یا امضاء مدیر | بارم |
|---|---|---|---|
| ۱ | الف) تاوان، جبران خسارت مالی و غیر آن۰/۲۵ ب) پیوسته، وابسته و مرتبط۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۲ | الف۰/۲۵ | | ۰/۲۵ |
| ۳ | الف) درست ۰/۲۵ | | ۰/۲۵ |
| ۴ | سور و شیون۰/۲۵/ صواب و درست۰/۲۵/ مطاع و فرمانروا۰/۲۵/ غربت زندان شهر۰/۲۵ | | ۱ |
| ۵ | الف) طیلسان۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۶ | الف) حوزهٔ ۰/۲۵ ب) اعراض۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۷ | ب) ۰/۲۵ | | ۰/۲۵ |
| ۸ | نوع حذف: قرینه معنایی ۰/۲۵ بخش حذف شده: است۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۹ | الف) هر کسی بازجوید روزگار وصل خویش۰/۲۵ ب) هر کسی۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۰ | الف) مضاف الیه ۰/۲۵ ب) مسند۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۱ | الف) غیر اسنادی ۰/۲۵ ب) اسنادی۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۲ | الف) همه معرفت ۰/۲۵ ب) ربط ۰/۲۵ ج) مضارع اخباری۰/۲۵ | | ۰/۷۵ |
| ۱۳ | الف)۰/۲۵ | | ۰/۲۵ |
| ۱۴ | الف) صفت مضاف الیه: بزرگ۰/۲۵ / مضاف الیه مضاف الیه: ادیب یا خویش ۰/۲۵ ب) معطوف: فلسفه۰/۲۵ | | ۰/۷۵ |
| ۱۵ | الف) به داستان گریستن حضرت علی (ع) ۰/۲۵ ب) سکوت۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۶ | «الف و ب»: اسلوب معادله ۰/۲۵ «ج و د»: تشبیه۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۷ | الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ب) اسلوب معادله۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۱۸ | الف) تشبیه –۰/۲۵ تلمیح ۰/۲۵ ب) کنایه۰/۲۵ تلمیح۰/۲۵ | | ۱ |
| ۱۹ | الف) تلمیح ۰/۲۵ ب) استعاره۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۲۰ | الف) درست ۰/۲۵ ب) درست ۰/۲۵ ج) درست ۰/۲۵ د) نادرست۰/۲۵ | | ۱ |
| ۲۱ | الف) دو) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران ۰/۲۵<br>ب) یک) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند ۰/۲۵ | | ۰/۵ |
| ۲۲ | تا کیمیای عشق۰/۲۵ بیابی و زر شوی ۰/۲۵ | | ۰/۵ |

www.amoozeshmelli.com

| صفحهٔ ۱ | | |
|---|---|---|
| ۲۳ | بر خلاف زمان حال با روستای خودمان رفت و آمد داشتیم۰/۲۵ و در شهر گرفتار نشده بودیم.۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۲۴ | فقط درگاه تو را می‌جویم ۰/۲۵ و به سبب لطف و کرم تو در پویه و تلاشم.۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۲۵ | ستایندگان ۰/۲۵ زیور زیبایی خداوند۰/۲۵ که سرگردان هستند.۰/۲۵ [می‌گویند] تو را چنان که سزاوار شناسایی توست نشناختیم۰/۲۵ | ۱ |
| ۲۶ | هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد،۰/۲۵ نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد.۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۲۷ | نغمهٔ نی مانند آتش همراه با سوز و گداز است۰/۲۵ و تنها هوا و باد ظاهری نیست،۰/۲۵ هرکسی که سوز و گداز عشق نداشته باشد، ۰/۲۵ بهتر است نابود شود (خدا کند نابود شود). ۰/۲۵ | ۱ |
| ۲۸ | عشق هرجایی سکن نمی شود۰/۲۵ و در هر چشمی ظاهر نمی گردد.۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۲۹ | همه موجودات در تسبیح خداوند هستند.۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۳۰ | درد و ورم: برآمدگی و قلهٔ کوه ۰/۲۵ کافور: برف قله۰/۲۵ | ۰/۵ |
| ۳۱ | ارزشمندی مقام انسانهای مقرب الهی و اولیاءالله ۰/۵ | ۰/۵ |
| ۳۲ | حیرانی و خاموشی عاشق با دیدن معشوق۰/۵ | ۰/۵ |
| ۳۳ | نامساعدبودن اوضاع جامعه۰/۵ | ۰/۵ |
| ۳۴ | جانفشانی در راه وطن یا آزادی خواهی۰/۵ | ۰/۵ |
| ۳۵ | برتری عشق بر عقل یا تقابل عقل و عشق۰/۵ | ۰/۵ |
| ۳۶ | ب) سه) دشوار و پرخطر بودن راه عشق ۰/۲۵ ج) یک) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق۰/۲۵ | ۰/۵ |
| صفحهٔ ۲ | | |

جمع نمرات ۲۰

www.amoozeshmelli.com